

es poden veure més dades i arguments, vaig refutar re-solament la creença en un origen castellà.

L'origen versemblant que vaig assenyalar-hi és el que suggereix un passatge de Rabelais: «Mercuré regarde par la trappe des cieux, par laquelle ce que l'on dict cza bas en terres ilz escoutent, et semble proprement à ung *escoutillon* de navire». En els vaixells cal prevenir-se contra els possibles complots de la tripulació, aplegada a la bodega. Morfològicament convé partir del fr. *e(s)coutillon*, derivat d'*escouter* 'escoltar, donada la freqüència del sufix *-illon* en francès (*écouvillon*, *cendrillon*, *échantillon*, *cari-llon*, *tendrillon*, *cottillon*, etc.), del qual *escoutille* seria un derivat regressiu, per expressar una escotilla un poc més gran.

Escotinar, 'sacsejar' alguerès, pres del logudorès *iscuttinare* id. (aplicat especialment al cànem), derivat del ll. *EXCUTERE* (REW, 2998).

Escotir, *escotinyo*, ribag. pron. vulgar de *discutir*; però cf. *escotir* *Escotolit*, *escotorit*, V. *cauteri* (CAUS-TIC)

ESCOTXEGAR o ESCOTXEJAR, 'cantar la perdiu', onomatopèic, imitatiu del cant de l'ocell (*koč^h*, *koč^k*), cf. el cast. *cuchichear* que també s'aplica a la perdiu, a part del significat humà de 'xiujear'. □ 1.^a doc.: 1803, Belv.

El qual recull les dues variants *escotxegar* i *escotxi-nar*, a les quals Lab. 1839 afegeix *escotxejar*; tots dos prenen *escotxegar* com a bàsica, que és també la que ha preferit el DFa. És la que jo recordo haver sentit més en català central i oriental; també ho vaig anotar així en el baix Segre, a Aitona (1935). D'altra banda, Verdager preferia *escotxejar*, i ho aplicà a les merles en l'*Atl.* II, 31c (en el seu original de 1877 i la 1.ª ed., si bé no ho manté en la de 1878, ni va usar-ho en l'esbós de 1867). El DAg. assenyala *escotxegar* en una cançó popular de la Conca de Tremp. *AlcM* dona cites de la variant *-ejar* en Guimerà i en Ruyra. Quant a *escotxinar* la recullen al peu del Cadí, a Tuixén: «perdigot de la montanya, / posa't a *escuchinà* fort; / les perdius de la Sagarra / ja pujan a Coll Pedrot» (J. Roca Cusí, en *Misc. Folkldòrica* Aràbia, p. 142). I d'aquesta ja hi ha una dada molt antiga, on es refereix a un cant imitat per caçadors (potser amb mitjans mecànics): «no gos caçar les dites perdius, francolíns ni faysans --- ab reclam o *escuxinament*», a. 1456 (Ca. Candi, *MiscHiCat.* I, 127).

Hi ha encara una altra variant local *escatxinar* (*AlcM*). I bé podem suposar que al costat de *escotxi-nar* hi hagués **escotinar* (< *escotinar*), d'on imagino que derivaria un rossell. *scoti* 'fotja' = ll. *foulque* i ll. *fulica nigricans*, recollit en el vocabulari de noms d'ocells que va deixar Josep Tastú (1787-1849), en el ms. 4512 de la Biblioteca Mazarina; una fotja i un francolí són ocells prou semblants, i pel text de 1456 sabem que imitaven el cant del francolí, per caçar-lo, amb *escotxinament*; suposo, doncs, que aquest +*escoti*

'fotja' portaria un nom derivat de l'onomatopeia del seu cant.

DERIV.: *Escotxegament*. *Escotxeig* (Ruyra). *Escotxinador*, *escotxinament*; *escotxinejar*, *escotxineig*.

Escotxejar, *escotxinar*, *escotxineig*, V. *escotxegar* *Escotzar*, V. *copsar* *Escoure*, V. *coure* *Escrall* 'cobertor de llit', error de lectura per *estrall* *Escramus-sar*, V. *escalabornar* *Escrancar*, V. *cranc* *Escrapuló*, V. *escapoló* *Escrassar*, adaptació local del fr. *écraser* *Escrassa*, alteració d'*estrassa* (amb influència del fr. *crasse* 'tosca, greixor') *Escrassadora*, V. *escassadora* *Escreballa*, V. *clivella* *Escrebant*, *escrebant*, *escrebantar*, *escrebar*, *escrebassar*, V. *crebar* *Escrebella*, *escrebellar*, V. *clivella* *Escreix*, *escreixença*, *escreïxer*, *escreiximoni*, V. *créixer* *Escremalletes*, V. *cremall*s *Escremallar*, *escremallotar*, V. *cremar* *Escremall*s, V. *cremall*s *Escrestar*, V. *cresta* *Escrella*, V. *escléixa* *Escreventar*, difícilment serà mot ben llegit, potser *escrebantar* *Escriba*, V. *escriure* *Escridar*, *escridas-sar*, V. *cridar*

ESCRINY, ant. 'armariet per desar-hi coses de preu, valuoses', del ll. *SCRINIUM*. □ 1.ª doc.: Llull.

«Un bot aul(1), un sadaç aul(1), un scriyn aul(1) --- un scriyn ab clau ---», inv. de Ribes de 1380. La *Questa del St. Graal* de Reixac l'usava també traduint el fr. ant. *escriin* (167.32). *AlcM* n'assenyala altres testimonis, sobretot del S. XIV, i algun del XIII i princ. del XV. El ll. *SCRINIUM* ha restat en diverses llengües romàniques, amb més vitalitat en el fr. *écriin*, i manllevat en les llengües germàniques (al. *schrein* id., angl. *shrine* 'tomba', 'santuari') i balto-eslaves (REW, 7746).

ESCRIPET, 'parany d'agafar moixons', mo: més gascò que català, usat en alguns punts del Pallars, parent del gascò *escripet* id., *escripel* en altres parlars d'oc, l'ast. *escripia* 'cistell de pescador de canya', cat. ant. *esquerpa*, oc. ant. *escripa*, *esquirpa* 'bossa de pelegrí', 'sarró', fr. ant. *esquerpe*, *escharpe*, *escrepe*, id.: del germ. *SKRIPA* (i *SKIRPA*), 'bossa'.

«Era una ratera feta de fusta de vímets corbats, inclús la molla, que s'hi agafaven molts moixons» a Sarroca de Bellera (Violant, *BCEC* XLV, 245, amb figura 5). Violant sembla que el doni com a caigut en desús (i així ho diu quant al Pallars Krüger, *VKR* VIII, 1621-3, cf. *Hochpyr.*, *BDC* XXIII, 191), però *AlcM* el dona com a usat al Pont de Suert i Pallars i Joan Lluís Pallarès n'explica com a viva una variant.¹

Força més vivaç, però, és a Gascunya (*TdF* i *Palay*), també en alguns punts de la Vall d'Aran, i n'hi ha una variant *escripel* en parlars llgd. limítrofs; això i el fet que soni *-èt* amb è oberta en aranès, prova que es tracta del sufix *-ELLUM* (amb el tractament *-LI.* > *-l* propi del gascò) no pas del cat. *-et*, ço que implica que en el Pallars deu ser un gasconisme. *Escripa* i *esquirpa* es troben en occità des del S. XIII amb el sentit de 'bossa de pelegrí' i 'sarró', i en francès antic *escrepe*, *escherpe* (cf. *ASNSI* CXXXIX, 107), també en